

Efter lægelovens § 6 er en læge under udøvelsen af sin gerning forpligtet til at vise omhu og samvittighedsfuldhed. I de tilfælde, hvor en patient ønsker udtaget biologiske materiale destrueret, skal lægen i fornødent omfang informere patienten om, at destruktio- nen eventuelt kan medføre visse ulemper for patienten i det videre behandlingsforløb, som f.eks. at man kan blive nødsaget til at tage en ny prøve eller behandle patienten på basis af ufuldstændige oplysninger m.v. Også i tilfælde af, at patienten ønsker at rejse en klage- eller erstatningssag – eventuelt ved domstolene – kan en destruktion af prøverne vise sig at være til ugunst for patienten. Patientens ønske om destruktion af det biologiske materiale skal efter journalførings- reglerne noteres i journalen.

Hvis afgørende hensyn til offentlige eller private interesser findes at burde fortrænge patientens ret til de- struktion, kan denne nægtes, jf. *stk. 2*. Bestemmelsen er en snæver undtagelsesbestemmelse: Det skal være afgørende hensyn til offentlige eller private interesser, der medfører at destruktionsretten tilsidesættes. Er de afgørende hensyn til offentlige interesser defineret i lovgivningen, som det f.eks. er sket i epidemiloven el- ler retsplejeloven, følger det umiddelbart af bestem- melsen i § 18 a, at destruktionsretten ikke kan påberå- bes. Det er afgørende hensyn af samme art, som anført i nævnte lovgivning, der kan komme på tale ved afslag af ret til destruktion.

Efter persondatalovens § 7, stk. 2, nr. 4, kan hel- bredsoplysninger, herunder oplysninger indeholdt i biologisk materiale, behandles (indsamles, opbevares, videregives m.v.), hvis dette er nødvendigt for, at et *retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsva- res*. Denne bestemmelse finder f.eks. anvendelse i en situation, hvor det er nødvendigt for et sygehus at be- handle oplysninger (oplysninger indeholdt i væv) i forbindelse med gennemførelse af en retssag mod læ- gen eller sygehuset.

Det må i den konkrete situation afgøres, om et even- tuelt retskrav har en sådan aktualitet, at der kan blive tale om at tilsidesætte et ønske om destruktion efter bestemmelsen i *stk. 2*, dvs. om det vurderes, at der foreligger *afgørende* hensyn til offentlige eller private interesser.

Efter bestemmelsen i *stk. 3* er det den sundhedspers- on – typisk en læge – der er ansvarlig for opbevarin- gen af det biologiske materiale, der har kompetencen til at afgøre, om tilfældet er omfattet af undtagelsesbe- stemmelsen i *stk. 2*. Da *stk. 2* er en snæver undtagel- sesbestemmelse, vil dette meget sjældent være tilfæl- det. Sundhedspersonen er herefter forpligtet til – efter

at have oplyst patienten om eventuelle ulemper ved destruktio- nen, jf. ovenfor – at tage initiativ til at sikre, at det biologiske materiale bliver destrueret snarest muligt.

Bestemmelsen i *stk. 4* skal sikre, at patienten ikke bliver udsat for et rettighedstab i de tilfælde, hvor det biologiske materiale er videregivet til andre personer. Som nævnt i afsnit 7 i de almindelige bemærkninger kan biologisk materiale videregives til kliniske formål efter bestemmelsen i persondatalovens § 7, stk. 5, og til forskningsformål efter den foreslåede bestemmelse i § 18 e og – ved fortsat videregivelse til forsknings- formål – efter persondatalovens § 10, jf. bemærknin- gerne til § 18 e. Denne videregivelse kan ske uden pa- tientens samtykke. Den person, der i den aktuelle situ- ation er ansvarlig for opbevaringen af det biologiske materiale, har derfor efter bestemmelsen i *stk. 4* de samme forpligtelser, som den sundhedsperson, der oprindeligt var ansvarlig for opbevaringen: Pågælden- de skal vurdere, om undtagelsesbestemmelsen i *stk. 2* eventuelt finder anvendelse, og skal, hvis dette ikke er tilfældet, tage initiativ til at sikre, at det biologiske materiale destrueres snarest muligt.

Hvis en patient ønsker afgivet biologisk materiale destrueret, skal vedkommende henvende sig til det be- handlingssted, hvor det biologiske materiale blev ud- taget, typisk på en sygehusafdeling eller hos en prak- tiserende læge. Behandlingsstedet er herefter forplig- tet til at sørge for, at patientens ønske imødekommes, hvis betingelserne for destruktion er til stede. Formå- let med bestemmelsen i *stk. 5* er at forpligte den sund- hedsperson, der var ansvarlig for udtagningen af det biologiske materiale, eller den, som har overtaget sundhedspersonens funktion, til at underrette den ak- tuelle besidder af materialet om, at patienten ønsker dette destrueret. Er det biologiske materiale videregiv- et flere gange, påhviler det den sundhedsperson, der var ansvarlig for udtagningen, eller vedkommendes efterfølger, at søge frem til den aktuelle besidder af materialet. Dette gælder dog ikke, hvis underretning- en viser sig umulig eller er uforholdsmæssigt vans- kelig.

Besidderen af det biologiske materiale er herefter efter bestemmelsen i *stk. 4* forpligtet til at destruere dette, medmindre besidderen finder, at der er afgøren- de hensyn til offentlige eller private interesser, der forhindrer destruktion.

Efter § 33 i patientretsstillingsloven kan patienten klage over administrationen af bestemmelserne i § 18 f til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn.